

Кармалюк С. П. (Чернівці, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРОВаних СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

У тезах, враховуючи досвід розвинутих країн, обґрунтовано необхідність запровадження системи інтегрованих соціальних послуг на рівні об'єднаних територіальних громад в Україні.

Karmaliuk S. (Chernivtsi, Ukraine)

PECULIARITIES OF INTRODUCTION OF INTEGRATED SOCIAL SERVICES IN TERRITORIAL COMMUNITIES

In the theses, taking into account the experience of developed countries, substantiate the need to introduce a system of integrated social services at the level of united territorial communities in Ukraine.

Функціонування соціальних інститутів суспільства та їх взаємодія між собою в напрямку організації соціальної допомоги населенню зумовлює формування нових вимог щодо надання соціальних послуг в об'єднаній територіальній громаді. Ознайомлення зі специфікою найбільш ефективних моделей соціальних послуг, які отримують громадяни зарубіжних країн, підтверджує необхідність запровадження системи інтегрованих соціальних послуг в Україні.

Проблематика надання інтегрованих соціальних в сучасному українському суспільстві, стала об'єктом наукових досліджень вітчизняних науковців О. Безпалько, Л. Ільчук, Ж. Петрочко, Ю. Полика та інших.

Розробка альтернативних способів фінансування послуг тривалого догляду за різноманітними категоріями потребуючих допомоги громадян, стають пріоритетними напрямками соціальної політики. Законом України «Про соціальні послуги» передбачено, що «у разі залучення до надання соціальних послуг надавачів соціальних послуг недержавного сектору ...оплата соціальних послуг, що надаються за рахунок бюджетних коштів, у тому числі з установами диференційованої плати, здійснюється шляхом компенсації надавачам вартості таких послуг» [3].

Саме інтегрований підхід в сучасних реаліях соціальної роботи бачиться нами, як альтернативний спосіб ставлення до індивіда та надання йому необхідних послуг, в результаті застосування якого громадянин адаптується до громади, а громада в свою чергу робить кроки назустріч й докладає зусилля аби пристосуватися до особи. Адже «в інтегративній ситуації, як правило, турботу про члена громади, котрий потребує допомоги, бере на себе особа, яка представляє його інтереси і водночас від імені громади є виконавцем адресних, комплексних послуг, різних видів підтримки, що може надати йому ця спільнота» [1].

Однак варто зауважити, що такий підхід потребує створення соціальних служб які б спеціалізувалися на наданні адресної допомоги своїм клієнтам, й водночас тісно співпрацювали з усіма необхідними інститутами громади. Подібні зміни дозволять добитися не лише більш високої якості надання послуг, а й значною мірою розширять їх спектр. Як показує досвід країн Євросоюзу, адресні соціальні програми є досить гнучкими, в них легко внести необхідні зміни залежно від потреб, а також залучати різноманітних фахівців здатних до командної роботи.

Україна поступово впроваджує світовий досвід в сфері соціальних послуг. За даними Л. Ільчук «з вересня 2017 року розпочав роботу Єдиний Центр надання інтегрованих послуг (на той час єдиний в Україні) в місті Одесі. У Центрі функціонують такі служби з відповідними фахівцями: служба підтримки сім'ї; служба розвитку сімейних форм виховання; служба підтримки осіб з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування; служба підтримки осіб/дітей, які є в конфлікті з законом; центр корекції агресивної поведінки осіб, які вчиняють насилля; соціальна профілактика» [1].

Соціальна сфера в країнах Західної Європи й Північної Америки гарантує не лише надання допомоги нужденним. Насамперед вона забезпечує висококваліфіковані добре оплачувані робочі місця для значної частини середнього класу. Водночас досвід розвинених країн з потужною ринковою економікою підтверджує давню істину, що якісні соціальні програми дешевими не бувають. Варто зазначити, що до ключових елементів європейської системи інтегрованих соціальних послуг відносяться: «кейс-менеджмент і соціальна робота; соціальне планування та інституційне співробітництво між службами; інтеграція на фізичному рівні по принципу єдиного вікна або немає «неправильних дверей»; інтеграція на рівні державних програм і стратегій; інтеграція на рівні управління публічними ресурсами; інтеграція інформаційних систем і статистики» [1].

Український дослідник даної проблеми Юрій Попик пропонує включити до структури інтегрованих соціальних служб наступні структурні одиниці «службу підтримки сім'ї; службу раннього втручання; службу супроводу сімейних форм виховання; службу реінтеграції та соціалізації вихованців інтернатних закладів; службу супроводу дітей, які перебувають у конфлікті з законом» [2].

Ми можемо стверджувати, що розвиток системи інтегрованих соціальних послуг на рівні територіальної громади, надає соціальним відносинам нову якість. У зв'язку з цим ціннісні та організаційні аспекти зарубіжного досвіду набувають неупередженого характеру, й потребують його поглибленого вивчення і адаптації для розвитку аналогічних напрямків соціальної діяльності в українських реаліях.

ЛІТЕРАТУРА // LITERATURA // REFERENCES

1. Ільчук Л.І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24760/Plchuk.pdf?sequence=1>

2. Попик Ю. В. Організація діяльності інтегрованих соціальних служб в територіальних громадах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuuped_2016_2_52.pdf

3. Про соціальні послуги [Електронний ресурс] : Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>